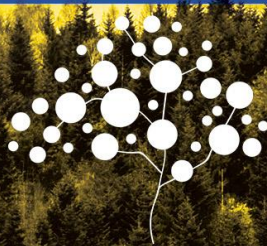

Ukraine forest fires prevention in times of war

«Запобігання лісовим пожежам в Україні у воєнний час»

Тренінг та обмін знаннями для протипожежного сезону 2023, організований процесом FOREST EUROPE

Рекомендації секретаріату FOREST EUROPE, Бонн

Семінар FOREST EUROPE з розбудови потенціалу на тему «Запобігання лісовим пожежам в Україні під час війни», який відбувся 1 березня, пройшов успішно: взяли участь 100 експертів. Цей семінар був організований секретаріатом в рамках [Міністерського рішення щодо підтримки українського лісового сектору](#).

Відомі експерти в галузі управління пожежами з різних пан'європейських країн поділилися досвідом боротьби з ландшафтними пожежами на забруднених територіях, а українські експерти представили свої потреби та виклики під час війни, які також посилюються зміною клімату. Українська влада назвала наступні проблеми у найближчому пожежонебезпечному сезоні:

- Значні площі лісів, забруднені вибухонебезпечними предметами, з високим рівнем ризику та небезпеки для працівників лісу та цивільного населення.
- 80% протипожежного обладнання має вік не менше 30 років і потребує оновлення та заміни пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій.
- Необхідне посилення потенціалу (тобто базові тренінги з управління пожежами та тренінги для 6000 керівників пожеж) і довгострокове планування.
- Не вистачає ресурсів та обладнання, наприклад, 1,5-2 тисячі комплектів протипожежного одягу.

За результатом інтенсивного обговорення розроблено наступні ключові рекомендації щодо запобігання лісовим пожежам у сезоні 2023 року:

- **Узгодити «загальне» визначення ландшафтних пожеж** як загального для небажаних пожеж у природних ландшафтах (лісові пожежі, пожежі на охоронюваних територіях, трав'яні пожежі на покинутих землях) і в культурних ландшафтах (пожежі на сільськогосподарських угіддях), а також профілактичних контрольованих палів, що застосовуються в Україні та інших країнах, як відправної точки для подальшої співпраці та обмінів.
- **Покращити координацію** між різними відомствами в країні, щоб зробити можливим мультидисциплінарний підхід (система управління пожежами), покращити доступ до обладнання та методології також в інших секторах (наприклад, обладнання DELL), а також необхідної комбінованої розвідки.
- **Покращити обмін знаннями** між різними національними та міжнародними учасниками, спираючись на наявні знання (наприклад, Регіональний Східноєвропейський центр

моніторингу пожеж (REEFMC) у Києві). Створення спеціальної програми стипендій може бути можливістю.

- **Для розробки профілактичних заходів у сезонах 2023 року** врахувати такі елементи:
 - Покладайтеся на надійні та повні метеорологічні дані та оцінки ризиків із чіткою передачею даних (наприклад, карти).
 - Розгляньте ландшафтний підхід (наприклад, сільськогосподарські угіддя, схильні до лісових пожеж), і далі розробляйте та впроваджуйте Інтегрований національний план готовності до ландшафтних пожеж.
 - Забезпечте хорошу мережу лісових доріг (тобто можливість проїзду важкої техніки) і боротьбу з пожежами з безпечного місця.
 - Створити протоколи профілактичних контрольованих палів та зворотнього вогню, офіційно затверджені на основі метеорологічних, географічних умов, відстані від майбутньої пожежі, наявності можливості евакуації у разі потреби) та впровадити їх у навчальну програму Національного центру підготовки пожежників та інших навчальних заходів.
 - Сформулюйте принципи та критерії для встановлення протипожежних розривів як інструменту кращого контролю великих пожеж (що відповідають чистим зонам), наприклад, за допомогою профілактичних палів.
 - Сформулювати науково обґрунтовану методологію підвищення стійкості ландшафтів шляхом застосування лісокультурних заходів для збільшення частки листяних порід у чистих соснових насадженнях і узліссях, що межують із пожежонебезпечними сільськогосподарськими угіддями та населеними пунктами.
 - Створіть повну всеохоплюючу національну систему виявлення лісових пожеж і за межами лісу на пожежонебезпечних ландшафтах шляхом встановлення камер спостереження для виявлення пожеж на ранній стадії (10 хвилин) і виявлення незаконних рубок, наприклад, за допомогою лісових карт і служб маршрутизації, а також кваліфікованого персоналу.
 - Підвищення міжвідомчої готовності до пожеж різного рівня складності (рівень надзвичайної ситуації Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС))

На територіях, забруднених вибухонебезпечними предметами, будуть потрібні такі додаткові дії:

- Розробка карт територій, забруднених вибухонебезпечними предметами, на основі наявної інформації від нетехнічних обстежувальних груп ДСНС, FSD та інших та надання інформації всім зацікавленим сторонам (наприклад, місцевому населенню, установам, місцевій владі) за допомогою сучасних веб-технологій, буклетів та поінформованості про ризики.
- Своєчасне виявлення пожеж на забруднених територіях за допомогою безпілотних літальних апаратів у взаємодії з підрозділами територіальної оборони або шляхом патрулювання безпечних доріг з твердим покриттям уздовж кордонів зон забруднення.
- Розробити правила для лісового господарства щодо використання безпечної відстані у випадку пожежі та покладатися на дороги (див. пункт вище)
- Забезпечити захист будинків та безпеку сільського населення від великих лісових пожеж шляхом зменшення навантаження палива всередині та за межами населених пунктів, розташованих поблизу лісів.

- Розглянути можливість використання літаків для гасіння лісової пожежі в поєднанні з наземними діями та гарантувати ефективне використання наявних ресурсів у разі дозволу органів безпеки та військових органів.
- Використовуйте спеціальне роботизоване обладнання для забезпечення зворотного вогню на кордонах із зонами забруднення вибухонебезпечними предметами

рекомендується організувати тренінги для пожежників, зосереджуючись на

профілактиці на забруднених територіях

придушення вогню на забруднених територіях

навчання діям у зонах де боєприпаси розірвалися, та поза ними

навчання командира при надзвичайних подіях (IC) у короткостроковій перспективі та в довгостроковій перспективі (тобто 3-5 років) система адаптації, як система управління при надзвичайних ситуаціях для України

Примітка: Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) наразі здійснює гасіння пожеж у містах України, тим часом у лісах лісова служба відповідає за запобігання та початкові заходи з гасіння та керівництво гасінням лісових пожеж.

Під час семінару були надані поради щодо підтримки від Португалії, Італії, DOK-ING (приватна компанія), Хорватії та BWI, які будуть предметом додаткової координації як подальших заходів з боку секретаріату процесу FOREST EUROPA та обмінів між потенційними донорами та відповідними українськими органами влади.

Рекомендації з записом тренінгу, презентаціями та довідковою інформацією будуть розповсюджені серед учасників і представлені на наступній зустрічі мережі FOREST EUROPE 23 березня 2023 року. Роль секретаріату полягає у сприянні роботі з підтримки та налагодженні контакту між потенційними донорами та відповідними органами влади України.

Додатковий навчальний матеріал:

[Декрет-закон № 82/2021 про створення інтегрованої системи боротьби з пожежами в сільській місцевості на континентальній території та визначення правил її роботи.](#) | ЮНЕП Платформа допомоги в галузі права та навколишнього середовища (автор Карлос Тріндаде)

Веб-сайт GFMC за підтримки REEFMC: https://gfmco.org/globalnetworks/SEEurope/SEEurope_1_radio.html

Веб-сайт про боротьбу з пожежами з вибухонебезпечними предметами у Німеччині: <https://gfmco.org/programmes/natcon/gfmc-fire-management-uxo-terrain-2006-2014.html>

Публікація про використання програмованого вогню на забруднених територіях: <https://gfmco.org/wp-content/uploads/GFMC-Publication-RX-Burning-UXO-Terrain-2016.pdf>

Інструкції: <https://gfmco.org/globalnetworks/seeurope/OSCE-GFMC-Report-Fire-Management-Contaminated-Terrain-2014-ENG.pdf>

Приклади навчання REEFMC та GFMC, конкретний кейс 2019: <https://gfmco.org/globalnetworks/balticregion/ukrainefiremanagementweek2019.html>

Веб-сайт із навчальними матеріалами: <https://gfmco.org/globalnetworks/balticregion/UkraineFireManagementWeek2015.html>

ДІЯЛЬНІСТЬ GFMC: Детальна науково-технічна оцінка спалювання в Україні:

<https://gfmco.org/intro/2015/update-1010/REEFMC-Fire-Experiment-Boyarka-Ukraine-2014.pdf>

Веб-сторінка проекту RESILPINE: <https://gfmco.org/programmes/natcon/gfmc-ukraine-resilpine-2021.html>

Інструментарій GFMC для інтегрованого управління пожежами: <https://gfmco.org/iwpm/tools-3.html>, віддзеркалений ООН (UNEP/OCHA): <https://www.eecentre.org/?s=GFMC>